

UTOPIES COMPLERTES

Santiago Alba Rico

www.rebellion.org

Allò més temut ocorre sempre, deia Kafka. Molt pitjor: allò més desitjat també.

Hi havia una vegada un home que anhelava treballar menys i el capitalisme el deixà a l'atur.

Hi havia una vegada un home que somniava en viatjar més i el capitalisme el ficà en una pastera.

Hi havia una vegada una dona que buscava amor i el capitalisme la llançà a la prostitució.

Hi havia una vegada una dona que desitjava una màquina de cosir i el capitalisme l'encadenà a una maquila.

Hi havia una vegada un nen que desitjava que el seu pare no li pegués i el capitalisme el deixà orfe.

Hi havia una vegada una nena que no tenia ganes d'estudiar matemàtiques i el capitalisme bombardejà la seva escola.

Hi havia una vegada un home i una dona i un nen i una nena que desitjaven viure feliços i lliures de preocupacions i el capitalisme els donà la televisió.

Hi havia una vegada un president dels EUA que tenia al seu despatx una llampera, la fregà amb la màniga i en sortí un geni: "Demana tres desitjos i te'ls concediré". "El nostre desig", va respondre el magnat en nom del seu país, "és tenir més desitjos. Ja ens ocuparem nosaltres de que es compleixin". I el geni li cedí tots els somnis, tots els pensaments bons, totes les imatges nobles de la Humanitat perquè materialitzés la seva destrucció arran de terra.

*****

S'ha d'anar amb molt de compte amb el que es desitja perquè pot venir Monanto (o Repsol o el Pentàgon) i fer-ho realitat. No hi ha ni un sol anhel decent concebut per un home bo o per un poble assedegat, no hi ha una sola utopia alliberadora excogitada en els últims 8.000 anys que el capitalisme no hagi fet realitat sota la forma d'una maledicció. Els mites de cornucopies, taules sempre cobertes de viandes i cofres sense fons s'han vist complerts sota la forma d'una abundància assassina que genera 6000 milions de tones d'escombraries al dia i mata de gana tots els anys a 10 milions de persones. El somni d'una tecnologia alliberadora de braços i multiplicadora de temps ha aterrat a l'infern de les maquiladores i els tallers flotants i en les misèries de la desocupació. La utopia d'una Naturalesa dòcil, dúctil, adaptada a les necessitats dels éssers humans s'ha envoltat de fet en la dissolució de les glaceres, l'extinció de milers d'espècies i el desplaçament de poblacions

assaltades per tsunamis i deserts. Cap a 1820, el socialista utòpic Charles Fourier avançà el disseny d'una societat idíl·lica en la que els homes podrien regular el clima, ajustar les estacions i modificar segons el capritx la meteorologia per poder menjar cireres al gener i produir blat tot l'any. El canvi climàtic és ara una realitat amenaçadora i no sols com a efecte col·lateral d'una desbocada de l'economia de destrucció generalitzada sinó com una premeditada acció de guerra. Des de 1992, el programa HAARP del ministeri de Defensa dels EUA investiga a Alaska el desenvolupament "d'armes climàtiques" capaces de generar pluges, boira i tempestes i de modificar el clima exterior amb el propòsit -diu Michel Chossudovsky- "de desestabilitzar economies, ecosistemes i l'agricultura", així com de "devastar els mercats financers i comercials i augmentar la dependència alimentària". La gran utopia mística d'un retorn humà a la Naturalesa s'inverteix i es realitza en aquesta definitiva dissolució de la Naturalesa -al contrari- a les malles de la tecnologia humana. El canvi climàtic, subsidiari o premeditat, constitueix la última volta de cargol d'una economia que, basada en l'erosió material de totes les diferències (guerra/pau, destrucció/producció, menjar/utilitzar/mirar), acaba de derruir l'última d'elles: la que separa la mort natural de la mort provocada. Un cop sencera ment derrotada la Naturalesa, es pot seguir parlant de "morts naturals"? Però si cap mort és ja "natural", si ja no podem distingir les que ho són de les que no ho són, no és precisament perquè el capitalisme s'ha tornat més natural que la Naturalesa mateixa?

*****

Hem d'anar en compte, en qualsevol cas, amb el que desitgem. Hi havia una vegada un home anomenat Mohamed Farag que viatjà a un casament a Jordània i fou detingut, torturat i entregat en secret a la CIA. Durant 19 mesos va desaparèixer en un desaigua fosc sense acusació ni procés; encadenat a la paret d'una cel·la, amb la llum encesa nit i dia, atordit per l'estridència d'una música contínua, intentà suïcidar-se dues vegades i inclús això li impediren. Durant aquest temps no va veure res més que als seus botxins i no va sortir sinó per ser interrogat; i tanta era la seva desesperació, tanta era la seva soledat, tan horrible la seva sensació d'estar mort i enterrat en una tomba com expressa aquesta frase quasi poètica en la seva eloqüència negra: "Cada vegada que veia una mosca a la meva cel·la m'omplia d'alegria".

Que no se n'assabenti, per favor, la CIA. O pot ocórrer que els centenars -o milers- de desapareguts en presons secretes vegin complert aquest desig i hagin d'expiar la seva innocència en una cel·la envaïda per una plaga de mosques.

UTOPIÁS CUMPLIDAS

Santiago Alba Rico

www.rebellion.org

Lo más temido ocurre siempre, decía Kafka. Mucho peor: lo más deseado también.

Había una vez un hombre que anhelaba trabajar menos y el capitalismo lo dejó en paro.

Había una vez un hombre que soñaba con viajar más y el capitalismo lo metió en una patera.

Había una vez una mujer que buscaba amor y el capitalismo la arrojó a la prostitución.

Había una vez una mujer que deseaba una máquina de coser y el capitalismo la encadenó a una maquila.

Había una vez un niño que deseaba que su padre no le pegara y el capitalismo lo dejó huérfano.

Había una vez una niña que no tenía ganas de estudiar matemáticas y el capitalismo bombardeó su escuela.

Había una vez un hombre y una mujer y un niño y una niña que deseaban vivir felices y libres de preocupaciones y el capitalismo les dio la televisión.

Había una vez un presidente de los EEUU que tenía en su despacho una lámpara, la frotó con la manga y salió un genio: "Pide tres deseos y te los concederé". "Nuestro deseo", respondió el magnate en nombre de su país, "es tener más deseos. Ya nos ocuparemos nosotros de que se cumplan". Y el genio le cedió todos los sueños, todos los pensamientos buenos, todas las imágenes nobles de la Humanidad para que materializara su destrucción a ras de tierra.

*****

Hay que tener mucho cuidado con lo que se desea porque puede venir Monsanto (o Repsol o el Pentágono) y hacerlo realidad. No hay un solo anhelo decente concebido por un hombre bueno o por un pueblo sediento, no hay una sola utopía liberadora excogitada en los últimos 8.000 años que el capitalismo no haya hecho realidad bajo la forma de una maldición. Los mitos de cornucopias, mesas siempre cubiertas de viandas y cofres sin fondo se han visto cumplidos bajo la forma de una abundancia asesina que genera 6000 millones de toneladas de basura al día y mata de hambre todos los años a 10 millones de personas. El sueño de una tecnología liberadora de brazos y multiplicadora de tiempo ha aterrizado en el infierno de las maquiladoras y los talleres flotantes y en las miserias del desempleo. La utopía de una Naturaleza

dócil, dúctil, adaptada a las necesidades de los seres humanos se ha volteado de hecho en la disolución de los glaciares, la extinción de miles de especies y el desplazamiento de poblaciones asaltadas por tsunamis y desiertos. Hacia 1820, el socialista utópico Charles Fourier adelantó el diseño de una sociedad idílica en la que los hombres podrían regular el clima, ajustar las estaciones y modificar a capricho la meteorología para poder comer cerezas en enero y producir trigo todo el año. El cambio climático es ahora una realidad amenazadora y no sólo como efecto colateral de una desbocada economía de destrucción generalizada sino como una premeditada acción de guerra. Desde 1992, el programa HAARP del ministerio de Defensa de los EEUU investiga en Alaska el desarrollo de “armas climáticas” capaces de generar lluvias, niebla y tormentas y de modificar el clima exterior con el propósito –dice Michel Chossudovsky- “de desestabilizar economías, ecosistemas y la agricultura”, así como de “devastar los mercados financieros y comerciales y aumentar la dependencia alimentaria”. La gran utopía mística de un retorno humano a la Naturaleza se invierte y se realiza en esta definitiva disolución de la Naturaleza –al contrario- en las mallas de la tecnología humana. El cambio climático, subsidiario o premeditado, constituye la última vuelta de tuerca de una economía que, basada en la erosión material de todas las diferencias (guerra/paz, destrucción/producción, comer/usar/mirar), acaba de derribar la última de ellas: la que separa la muerte natural de la muerte provocada. Una vez enteramente derrotada la Naturaleza, ¿se puede seguir hablando de “muertes naturales”? Pero si ninguna muerte es ya “natural”, si no podemos distinguir ya las que lo son de las que no lo son, ¿no es precisamente porque el capitalismo se ha vuelto más natural que la Naturaleza misma?

*****

Tenemos que tener cuidado, en cualquier caso, con lo que deseamos. Había una vez un hombre llamado Mohamed Farag que viajó a una boda en Jordania y fue detenido, torturado y entregado en secreto a la CIA. Durante 19 meses desapareció en un desagüe oscuro sin acusación ni proceso; encadenado a la pared de una celda, con la luz encendida noche y día, aturdido por la estridencia de una música continua, intentó suicidarse dos veces e incluso eso le impidieron. Durante ese tiempo no vio más que a sus verdugos y no salió sino para ser interrogado; y tanta era su desesperación, tanta era su soledad, tan horrible su sensación de estar muerto y enterrado en una tumba como expresa esta frase casi poética en su elocuencia negra: “Cada vez que veía una mosca en mi celda me llenaba de alegría”.

Que no se entere, por favor, la CIA. O puede ocurrir que los centenares –o miles- de desaparecidos en cárceles secretas vean cumplido este deseo y tengan que expiar su inocencia en una celda invadida por una plaga de moscas.